

ІНАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

ІННОВАЦІЙНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

*28–29 лютого 2020 р.
м. Київ*

Київ
Інститут інноваційної освіти
2020

УДК 001(063):378.4 (Укр)
ББК 72я43
І66

*До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті),
надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.*

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.
Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.
Претензії до організаторів не приймаються.
При передруку матеріалів посилання обов'язкове.*

І66 Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика :
Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 28–29 лютого
2020 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр
прикладної інформатики НАН України. – Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти»,
2020. – 220 с.

Матеріали конференції рекомендуються освітянам, науковцям, викладачам, здобувачам
вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо¹.

Відповідальний редактор: С.К. Бурма
Коректор: П.А. Нємкова

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

© Усі права авторів застережені, 2020
© Інститут інноваційної освіти, 2020
© Друк ФОП Москвін А.А., 2020

Підписано до друку 06.03.2020. Формат 60х84/16.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Charter. Ум. друк. арк. 12,79.

Зам. № 0603/20-4. Тираж 100 прим. Ціна договірна. Виходить змішаними мовами: укр., англ.

Виготівник. ФОП Москвін А.А. Цифрова друкарня «Copy Art».

69095, Запоріжжя, просп. Соборний, 109. Тел.: (061) 708-08-80

Інститут інноваційної освіти: e-mail: novaosvita@gmail.com; сайт: www.novaosvita.com

**Видання здійснене за експертної підтримки
Науково-навчального центру прикладної інформатики НАН України
03680, Київ-187, просп. Академіка Глушкова, 40.**

¹ Відповідає п. 12 Порядку присудження наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567; п. 28 Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; п. 13 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Про питання стипендіального забезпечення»

Список використаних джерел

1. Касавин И.Т. «Философия науки: несчастная дочь, счастливая падчерица?» // Epistemology & Philosophy of Science. – vol. 9, no. 3. – М., 2006. – С. 5–14.
2. Мизнер Ч. «Принцип Маха и происхождение инерции» / Ч. Мизнер, К. Торн, Дж. Уилер // Гравитация. Т. 2. «Gravitation». – Мир, 1977. – 526 с.
3. Фейерабенд П. Против метода. Очерк анархистской теории познания / П. Фейерабенд; пер. с англ. А. Л. Никифорова. – М., 2007. – 413, [3] с. – (Philosophy).
4. Шмутцер Э. Теория относительности – современное представление / Э. Шмутцер. – М.: Мир, 1981. – 232 с.

В.О. Ореховський,

доктор історичних наук, професор кафедри соціально-гуманітарних наук та права
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету

ТОРГІВЛЯ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ ДОБИ ІМПЕРІЇ (І СТ. ДО Н.Е. – V СТ. Н.Е.)

На початку нашої ери Рим досягає вершини своєї могутності, розширивши свої межі довкола всього Середземного моря, яке стало називатися «внутрішнім морем».

«Вічне місто» було не тільки центром неосяжної середземноморської імперії, воно перетворилось на величезний центр споживання. Товари сюди завозяться не тільки з усі римських провінцій, але навіть з Центральної Африки і Китаю [1, с. 186].

Особливо велике значення набувала хлібна торгівля. Забезпеченню пшеницею Риму та інших багатолюдних міст надавалось виключне значення. Недарма найбільші кораблі, що мали перевозити зерно, почали будувати саме за часів Імперії. В одному із своїх звернень до судновласників Александрії імператор Август (27 р. до н.е. – 14 р. н.е.) закликає їх будувати великі кораблі [2, с. 323]. Про імператора Клавдія (41 – 54 рр. н.е.) римський історик Светоній пише, що «Благоустрій та забезпечення міста були для нього завжди предметом найбільшої турботи. А коли із постачанням розпочались труднощі з-за безперервних неврожаїв, і одного разу його самого серед форуму натовп обсипав лайкою і недоїдками хліба, так що йому ледве вдалося чорним ходом врятуватися до палацу,— відтоді він ні перед чим не зупинявся, аби налагодити підвезення продовольства навіть у зимову пору. Торговцям він забезпечив твердий прибуток, обіцяючи, якщо хто постраждає від бурі, брати збиток на себе; а за спорудження торгових кораблів надав великі вигоди для осіб усякого стану...» [3, с. 136].

Одним з найважливіших контрагентів Риму була Іспанія. Тут видобувались різні метали – залізо, мідь, олово, срібло. З Британії вивозили

свинець, худобу, шкури та рабів. Галлія була постачальником лісу та рабів [1, с. 188].

Торгівля із Грецією не мала суттєвого значення для «Вічного міста». Головним предметом вивозу тут слугував мармур [1, с. 188].

Надзвичайно велику роль відігравали торговельні зв'язки із Сирією та Єгиптом. Сирійські купці їздили по всьому Середземномор'ю продаючи фініки, скляні вироби, полотняні тканини та пурпур. Єгипет же був взагалі «житницею імперії», займаючи одне з чільних міст у торгівлі хлібом. Єгипетські кораблі можна було зустріти не тільки у Середземному, але і у Червоному морях і навіть в Індійському океані [1, с. 188–189]. За свідченням давньоримського історика та письменника Плінія Старшого східні товари «...забирають у нашої держави щорічно сто мільйонів сестерціїв - саме в цю суму обходяться нам розкіш і жінки» [4, XII, XLII, 84].

На неосяжних просторах Римської держави торгівля велась не тільки морськими шляхами, але і суходолом. Цьому сприяла розгалужена мережа доріг (довжина їх складала більше 150 тис. км.) [1, с. 190]. Уздовж головних доріг на відстані 25 миль один від одного (більше 40 км.) були розташовані заїжджі двори. Подорожуючі могли скористатись тут широким спектром послуг. Правда, поселення відбувалось за певною градацією. Купці та торговці не могли проживати в одному приміщенні із державними чиновниками, а плебеї не могли бути поселені із представниками вищих верств [5, с. 96].

Отже, за часів панування Риму торгівля досягла найвищого розквіту. Активно розвивається як внутрішня, так і зовнішня торгівля. Цьому сприяла розгалужена мережа доріг із твердим покриттям, що вкрили не тільки територію власне Італії, але і підвладних земель. Перевезення товарів морем забезпечував потужний торговельний флот, загальна вантажопідйомність якого поступово зростала.

Римське Середземномор'я підтримувало торгові стосунки з Північною Європою, Азією та Центральною Африкою.

Список використаних джерел

1. Античная цивилизация / В.Д. Блаватский и [и др.]; отв. ред. В.Д. Блаватский; АН СССР. Ин-т археологии. – М.: Наука, 1973. – 270 с.
2. Кисельников А.Б. К вопросу о классификации греческих и римских торговых судов V в. до н.э. – II в. н.э. / А.Б. Кисельников // Античный мир и археология. – 2006. – Вып. 12. – С. 313-333.
3. Светоний Г. Жизнь двенадцати цезарей / Гай Светоний Транквилл : [перевод М. Л. Гаспарова]. — М.: «Наука», 1964. – 376 с.
4. Гай Плиний Секунд Старший. Естественная история. – Режим доступа: http://annales.info/ant_lit/plinius/index.htm
5. Сандуляк І. Заїжджі двори стародавньої Греції та Риму і обслуговування в них мандрівників / Іван Сандуляк // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології. – 2012. – Т.1. – С. 91–101.